ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝
Իրավունքի Ինստիտուտի տնօրեն
Մ. Ա. Քալաջան
« 04 » հուլիսի 2025 թ.

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ Միջազգային և Եվրոպական իրավունքի

Հեղինակ՝ ի.գ.դ., պրոֆեսոր Վ.Հ. Հովհաննիսյան

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Միջազգային պայմանագրերի իրավունք

Բակալավրի կրթական ծրագիր՝ 042101.01.6 «Իրավագիտություն» (հեռակա)

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.6 «Իրավագիտություն»

Դասընթացի անոտացիան

«Միջազգային պայմանագրերի իրավունք» առարկան ընդգրկում է միջազգային պայմանագրերի իրավունքի ճյուղի ձևավորման և զարգացման պատմությունն ու նախադրյալները, միջազգային իրավունքի ՝ որպես իրավական համակարգի համար դրա կարևորության հարցը:

«Միջազգային պայմանագրերի իրավունք» առարկայի շրջանակներում քննարկվում են այնպիսի հարցեր, ինչպիսիք են ՝ միջազգային պայմանագրերի տեքստը, պայմանագրի ստորագրումը, պայմանագիրը ստորագրելու լիազորությունները, միջազգային պայմանագրերի վերապահումները, միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանումը, միջազգային պայմանագրերի անվավերությունը և դադարեցումը:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել միջազգային պայմանագրերի իրավունքի ընկալումը որպես միջազգային իրավունքի ճյուղ, զարգացնել միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանման և գործնական կիրառման հմտությունները:

Դասընթացի շրջանակներում լուծվում են հետևյալ խդիրները·

- իմանալ միջազգային պայմանագրերի իրավունքին վերաբերող տեսական դրույթները.
- իմանալ միջազգային իրավունքի հիմնական աղբյուրները, որոնք վերաբերում են միջազգային պայմանագրերի իրավունքին.
- իմանալ միջազգային պայմանագրերի ձևը և կառուցվածքը, միջազգային պայմանագրերի իրավունքի սուբյեկտները, միջազգային պայմանագրերի կնքման, գործողության, մեկնաբանման, դադարեցման և կասեցման, անվավերության կարգը.
- կարողանալ աշխատել միջազգային պայմանագրերի տեքստերի հետ, այդ թվում ՝ տիրապետել դրանց նորմերի ճիշտ մեկնաբանման հմտություններին:

Դասընթացի օբյեկտը և առարկան

Դասընթացի օբյեկտը դա միջազգային պայմանագրերի իրավունք է՝ որպես միջազգային իրավունքի ճյուղ, իսկ առարկան միջազգային պայմանագրերի իրավունքի հիմնական

աղբյուրներն են, միջազգային պայմանագրերի իրավունքի սուբյեկտները, միջազգային պայմանագրերի ձևը և կառուցվածքը, ինչպես նաև միջազգային պայմանագրերի կնքման գործընթացը:

Դասընթացի մուտքային պահանջները

Դասընթացի յուրացումը երթադրում է, որ ուսանողները տիրապետում են «Պետության և իրավունքի տեսություն», «Սահմանադրական իրավունք» և«Միջազգային իրավունք» առարկաների հիմնական հասկացություններին:

Դասընթացի յուրացման արդյունքում ձեռք բերվող գիտելիքները և կարողությունները

Դասընթացի յուրացման արդյունքը ապահովում է անհրաժեշտ գիտելիքների, հմտությունների ու կարողությունների համապատասխան ՈԱՇ-ի վերջնարդյունքներին:

Գիտելիքները ՝

1. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքին առնչվող միջազգային իրավունքի հիմնական աղբյուրների իմացություն, ինչպես նաև միջազգային պայմանագրերի իրավունքի սուբյեկտների իմացություն.
2. Միջազգային պայմանագրերի ձևի և կառուցվածքի, դրանց կնքման կարգի, վավերականության, մեկնաբանման, դադարեցման և կասեցման, միջազգային պայմանագրերի իրավունքի անվավերության, պատասխանատվության և դրանց նկատմամբ պետությունների իրավահաջորդության իմացություն:

Հմտությունները ՝

- ***գիտելիքի կիրառման հմտությունները*** ՝

1. Կարող է վերլուծել միջազգային պայմանագրերի տեքստերը և աշխատել դրանց հետ ***ընդհանրական իմացական հմտությունները*** ՝

2. Կարող է աշխատել միջազգային պայմանագրերի նորմերի կիրառման, կատարման և պահպանման պրակտիկայով ինչպես միջպետական մակարդակում, այնպես էլ ՀՀ-ում:

Կարողունակությունը (կոմպետենցիան) ՝

- ***ինքնուրույնությունը և պատասխանատվությունը*** ՝

1. Տիրապետում է միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանման հիմնական տեխնիկային և մեթոդներին.

2. Կարող է կիրառել միջազգային պայմանագրերը մասնագիտական գործունեության մեջ ժամանակակից միջազգային հարաբերությունների խնդիրները վերլուծելիս:

Դասավանդման եղանակները և մեթոդները

Դասընթացներն անցկացվում են ինտերակտիվ ձևով՝ ուսանողների ակտիվ մասնակցությամբ քննարկումներին՝ նրանց մոտ վերլուծական մտածողության հմտությունների զարգացման նպատակով: Սեմինարը սովորաբար բաղկացած է տեսական հարցերի քննարկումից, որոնք ուսանողից պահանջում են ուսումնասիրել առաջարկվող գրականությունը: Սեմինարներն ուղղված են թեմայի ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեսական գիտելիքների խորացմանն ու ընդլայնմանը:

Դասընթացի տեղն ուսումնական ծրագրում

Դասընթացը ներառված է «Կամընտրական դասընթացների կրթաբլոկում»՝ 4 ակադեմիական կրեդիտ (144 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ, որից 6 ակադեմիական ժամ նախատեսվում է գործնական պարապմունքների համար: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել 5-րդ ուսումնական տարվա 1-ին կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքի տեսակները	**Ընդամենը, ակադ. ժամեր**
1. **Առարկայի ուսումնասիրման ընդհանուր աշխատատարությունն, այդ թվում՝**	**144**
1.1. Լսարանային պարապմունքներ, այդ թվում՝	**10**
1.1.1. Դասախոսություններ	**4**
1.1.2. Գործնական պարապմունքներ, այդ թվում՝	**6**
1.1.2.1.Ստուգողական աշխատանքներ	
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝	**4**
1.2.1. Քննություններին նախապատրաստում	
1.2.2. Ինքնուրույն աշխատանքի այլ տեսակներ, այդ թվում՝ (նշել)	**130**
1.2.2.1.Գրավոր ինքնուրույն աշխատանքներ	

1.2.2.2.Էսսե և ռեֆերատներ	
Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	**ստուգարք**

Դասընթացի ծավալի բաշխում (ակադեմիական ժամերով) ըստ թեմաների և ուսումնական աշխատանքի տեսակների

Առարկայի բաժինները և թեմաները	**Ընդամենը**	**Դասախոսու-թյուններ**	**Գործնական / սեմինար պարապմունքներ**
1	**2=3+4**	**3**	**4**
Թեմա 1. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի ճյուղի ձևավորման և զարգացման պատմությունն ու նախադրյալները: Ճյուղի կարևորությունը միջազգային իրավունքի՝ որպես իրավական համակարգի համար	**2**	**2**	
Թեմա 2. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի աղբյուրները: Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի հասկացությունը: Միջազգային պայմանագրերի դասակարգումը: Միջազգային պայմանագրերի տեքստը	**2**		**2**
Թեմա 3. Միջազգային պայմանագրերի ստորագրումը: Միջազգային պայմանագրեր կնքելու լիազորությունները	**2**		**2**

Թեմա 4. Միջազգային պայմանագրերի վերապահումները: Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանումը	**2**		**2**
Թեմա 5. Միջազգային պայմանագրերի անվավերությունը: Միջազգային պայմանագրերի գործողության դադարեցումը և կասեցումը	**2**	**2**	
Ընդամենը	**10**	**4**	**6**

Դասընթացի թեմաների բովանդակությունը

Թեմա 1. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի ճյուղի ձևավորման և զարգացման պատմությունն ու նախադրյալները: Ճյուղի կարևորությունը միջազգային իրավունքի՝ որպես իրավական համակարգի համար

1. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի ճյուղի ձևավորման և զարգացման պատմությունն ու նախադրյալները:
2. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքը՝ որպես միջազգային հանրային իրավունքի ճյուղ:
3. Միջազգային պայմանագիրը որպես միջազգային իրավունքի աղբյուր:

Թեմա 2. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի աղբյուրները: Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի հասկացությունը: Միջազգային պայմանագրերի դասակարգումը: Միջազգային պայմանագրերի տեքստը

1. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի մասին Վիեննայի 1969 թվականի կոնվենցիան և միջազգային պայմանագրերի իրավունքի այլ աղբյուրներ:
2. ՀՀ և ՌԴ օրենքները միջազգային պայմանագրերի մասին:

Միջազգային պայմանագրերի տեսակները:

1. Միջազգային պայմանագրերի անվանումը:

2. Միջազգային պայմանագրերի ձևը:

3. Միջազգային պայմանագրի տեքստի նախապատրաստում:

1. Միջազգային պայմանագրի տեքստի ընդունում:

2. Միջազգային պայմանագրի լեզուն:

Թեմա 3. Միջազգային պայմանագրերի ստորագրումը: Միջազգային պայմանագրեր կնքելու լիազորությունները

1. Միջազգային պայմանագիր կնքելու իրավունքը:

2. Միջազգային պայմանագիր կնքելու իրավասությունը:

Թեմա 4. Միջազգային պայմանագրերի վերապահումները: Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանումը

1. Միջազգային պայմանագրերին վերապահումների տեսակները:

2. Միջազգային պայմանագրերի նկատմամբ անթույլատրելի վերապահումներ:

1. Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանման հասկացությունը և տեսակները:

2. Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանման մեթոդները:

Թեմա 5. Միջազգային պայմանագրերի անվավերությունը: Միջազգային պայմանագրերի գործողության դադարեցումը և կասեցումը

1. Միջազգային պայմանագրերի անվավերության հիմքերը:

2. Միջազգային պայմանագրերի անվավերության հետևանքները:

3. Միջազգային պայմանագրերի գործողության դադարեցման և կասեցման հիմքերը:

1. Միջազգային պայմանագրերի գործողության դադարեցման և կասեցման հետևանքները:

Դասընթացի ապահովվածությունը գրականությամբ

1. И.Т.Блатова, Г.И.Мелков. Международное право в документах. М., 2000г. Modern Treaty Law and Practice by Anthony Aust (3rd edition, 2013)
2. 40 years of the Vienna Convention on the Law of Treaties by A Orakhelashvili (2010)
3. Treaties and Subsequent Practice by Georg Nolte (2013)
4. Research Handbook on the Law of Treaties by Christian J. Tams; Antonios Tzanakopoulos; Andreas Zimmermann (2014)
5. Principles of Public International Law by Ian Brownlie (Oxford University Press)
6. UN Treaty Handbook (https://treaties.un.org/doc/source/publications/THB/English.pdf)

7. International Law by Malcolm Shaw (Cambridge 2008)
8. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. Т. II. Действие международных договоров. - "Волтерс Клувер", 2006 г.
9. Р.А.Мюллерсон. Соотношение международного и национального права. М.,1982г.

10. Международные акты о правах человека. Сборник документов. М., 2000г.
11. Encyclopedia of Public International Law. 17 vols. Oxford, 1984.
12. Klabbers J. The Consept of Treaty in International Law. The Hague, 1996.
13. Konton. The Termination and Revision of Treaties in tne Light of New Customary International Law. N.Y., 1994.
14. Perez J.B. Las Reservas a los Tratados Internacionales. Barcelona, 1996.
15. Конституция РА.
16. Конституция РФ.
17. Закон РА «О международных договорах Республики Армения» от 22 февраля 2007 года.
18. Закон РФ «О международных договорах Российской Федерации». М., 1997г.
19. Венская конвенция 1969 г. «О праве международных договоров»
20. Венская конвенция 1986 г. «О праве международных договоров между государствами и международными организациями или между международными организациями»
21. Венская конвенция 1978 г. «О правопреемстве государств в отношении международных договоров»

ՍՏՈՒԳԱՐՔԻ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքը՝ որպես միջազգային իրավունքի ճյուղ
2. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի զարգացման և ձևավորման պատմությունը
3. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի աղբյուրները
4. Միջազգային պայմանագրերի էությունը
5. Միջազգային պայմանագրերի առարկան և նպատակները
6. Միջազգային պայմանագրերի ձևը, կառուցվածքը և լեզուն
7. Միջազգային պայմանագրերի տեսակները
8. Կողմերը միջազգային պայմանագրերում
9. Միջազգային պայմանագրերի կնքման փուլերը
10. Միջազգային պայմանագրի իսկության հաստատումը
11. Պայմանագրի պարտադիր լինելու վերաբերյալ համաձայնության արտահայտում

12. Միջազգային պայմանագրերի կնքման նախաձեռնություն
13. Միջազգային պայմանագրեր կնքելու լիազորությունները
14. Միջազգային պայմանագրերի ուժի մեջ մտնելու հիմքերը
15. Միջազգային պայմանագրերի վավերացման կարգը
16. Միջազգային պայմանագրերի գրանցումը և հրապարակումը
17. Միջազգային պայմանագրերի վերապահումները
18. Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանման հասկացությունը և մեթոդները
19. Միջազգային պայմանագրեր և երրորդ պետություններ
20. Միջազգային պայմանագրերի անվավերությունը
21. Միջազգային պայմանագրերի գործողության դադարեցում և կասեցում
22. Միջազգային պայմանագրերի դադարեցման հիմքերը
23. Միջազգային պայմանագրերի չեղյալ հայտարարում
24. Միջազգային պայմանագրերի չեղարկում